



# Abdij Saint-Joseph de Clairval

Brief van 15 augustus 2012,  
De Tenhemelopneming van MARIA

**Dierbare Vrienden,**

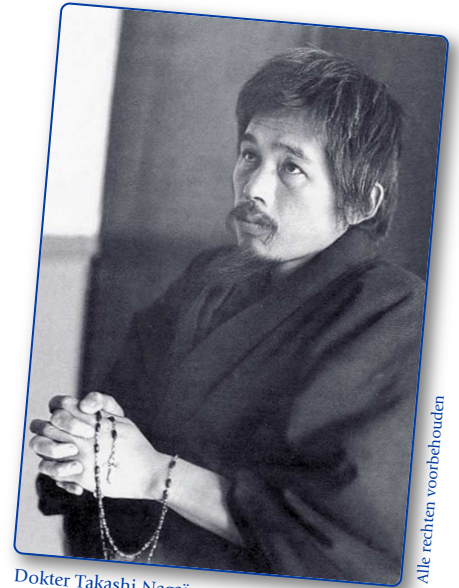
**D**AAGS na de verschrikkelijke aardbeving en de tsunami die Japan hebben geteisterd op 11 maart 2011, hebben talrijke personen heroïsche inspanningen geleverd om hulp te bieden aan de slachtoffers van de tragedie en om het risico van nucleaire besmetting door de centrale van Fukushima te beperken. Pater Yasutaka Muramatsu, Japans salesiaan getuigde als volgt: « De jongeren, christenen en niet-christenen hebben zich gemobiliseerd. Zij wilden zich onmiddellijk begeven naar de getroffen zones om hun energie en enthousiasme ten dienste te stellen van de slachtoffers, om te helpen, een glimlach aan te bieden, een beetje hoop te geven. Het is waarlijk ontroerend hoe zij van liefde brandden t.o.v. hun naasten. Het is een les voor ons, opvoeders. » In hetzelfde land heeft een opmerkelijke toewijding zich voorgedaan in 1945, na de ontploffing van de atoombom op Nagasaki en heel bijzonder vanwege dokter Takashi Nagai.

Takashi Nagai is in 1908 in Isumo geboren, dichtbij Hiroshima, in een gezin met vijf kinderen dat het shintoïsme aanhing. In 1928 begint hij aan een studie medicijnen in Nagasaki. « Vanaf de eerste dag van de middelbare school was ik gevangene van het materialisme. Nauwelijks op de universiteit beland, zal hij later schrijven, moest ik al lijken opensnijden... De prachtige structuur in het geheel van het lichaam, de minutieuze organisatie van de kleinste onderdelen ervan, dat alles wekte in mij een en al bewondering. Maar hetgeen ik aldus onder handen had, was nooit enkel en alleen materie. De ziel ? een spook dat was uitgevonden door figuren die eenvoudige lieden wilden bedriegen ».

## De laatste blik van een moeder

**O**p een dag in 1930 bereikt hem een telegram van zijn vader: « Kom naar huis ! » Hij vertrekt in allerijl met het voorgevoel van een of ander ongeluk. Bij zijn aankomst verneemt hij ontzet dat zijn moeder een zenuwtoeval heeft gehad en niet meer kan spreken. Hij gaat aan haar zijde zitten en leest in haar blik een laatste "vaarwel". Deze ervaring met de dood zal zijn leven veranderen: « Door die laatste indringende blik, verwoestte mijn moeder het ideologisch kader dat ik had opgebouwd. Die vrouw, die mij ter wereld had gebracht en opgevoed, die vrouw die zich nimmer een ogenblik van rust had gegund in haar liefde voor mij, sprak in de laatste ogenblikken van haar leven mij klaarhelder toe. Haar blik zei mij dat de menselijke geest blijft leven na de dood. Als een intuïtie, een intuïtie die de smaak van de waarheid bezat, zo kwam het allemaal in me op ».

Takashi begint dan de *Pensées* van Pascal, een XVII<sup>e</sup> eeuwse Franse schrijver, dichter en geleerde te lezen. « De ziel, de eeuwigheid... God. Onze grote voorganger, de natuurkundige Pascal, had die dingen dus in alle ernst



Dokter Takashi Nagai

Alle rechten voorbehouden

aanvaard ! zei hij bij zichzelf. Die uitnemende wijsgeer geloofde er echt in ! Wat moest dat katholiek geloof wel niet zijn dat de geleerde Pascal het kon aanvaarden zonder in tegenspraak te komen met zijn wetenschap? » Pascal legt uit dat wij God ontmoeten door het geloof en in het gebed. Zelfs wanneer u nog niet kunt geloven, zegt hij, veronachtzaamt het gebed niet en ook het bijwonen van de mis niet. Ik ben altijd bereid een hypothese in het laboratorium op haar juistheid te controleren, denkt Nagai, waarom het gebed waar Pascal zo op aandringt niet eens proberen ? Hij besluit een katholiek gezin te zoeken dat hem tijdens zijn studie in huis neemt. Dat zal hem de gelegenheid verschaffen het katholicisme en het christelijk gebed te leren kennen.

Hij wordt in het gezin Moriyama ontvangen. Meneer Moriyama, veehandelaar, stamt uit een van die oude christelijke geslachten die, dwars door 250 jaar van vervolgingen het geloof dat door de heilige Franciscus Xaverius naar Japan was gebracht, hebben weten te behouden. De zuiverheid van dat christelijk geloof verbaast de jonge Nagai : nederige boeren leren hem door hun voorbeeld hetgeen Pascal, de grote geleerde, had geloofd !

In maart 1932 wordt hij ten gevolge van een ernstige oorontsteking doof aan het rechteroor en schopt daarvoor zijn eigen toekomstplannen in de war: daar hij zich niet meer van de stethoscoop kan bedienen, moet hij de gewone geneeskunde opgeven. Hij richt zijn studie dan op de radiologische geneeskunde die in Japan in de kinderschoenen staat. Hij geeft zich rekenschap van de grandioze mogelijkheden die deze wetenschap de artsen heeft te bieden voor het opsporen van ziekten.

De heer en mevrouw Moriyama hebben een dochter, Midori, onderwijzeres in een andere stad. Alle drie bid- den ze voor de bekering van Takashi, want ze denken dat God hem misschien met die bedoeling naar hen heeft gezonden. Op 25 december 1932 is Midori bij haar ouders voor het Kerstfeest. «Dokter, vraagt de heer Moriyami aan Takashi, waarom gaat u niet met ons mee naar de nachtmis? – Maar ik ben geen christen! – Dat is van geen belang, de herders en de koningen die naar de stal kwamen waren dat ook niet. Echter, toen ze het kind zagen, geloofden ze. U zult nooit kunnen geloven, als u niet komt bidden in de kerk». Enige tellen later is Nagai verbaasd zichzelf te horen antwoorden: «Ja, ik ga graag vanavond met jullie mee». Vijfduizend christenen vul- len de kathedraal en zingen allemaal hetzelfde Credo in het Latijn. Nagai is diep onder de indruk en wordt erdoor gestimuleerd verder na te denken over het katho- liek geloof, zonder zich echter te laten overtuigen.

Op een nacht wordt Takashi gewekt door meneer Moriyami: Midori ligt in haar bed te kronkelen van de pijn. De jonge arts heeft zeer snel de diagnose van een acute blindedarmontsteking gesteld. Hij hoort meneer Moriyama mompelen: «Het is Gods wil. Wie weet wat voor goeds eruit voortkomt?» Ondanks de hevige sneeuwval snelt Takashi naar de nabij gelegen school om het ziekenhuis te bellen: «Hallo, hallo, nummer 3200, alstublieft, het is dringend... Hallo, Nagai hier. Wie doet vanavond de Eerste Hulp? Ok. Kunt u hem even oproepen, alstublieft?» Er komt een vriend aan de lijn en Nagai vraagt hem of hij onmiddellijk een blinde- darm kan opereren. Na diens bevestigende antwoord, keert Takashi weer terug om Midori te gaan halen: «Het zou te veel tijd vergen een taxi te bellen nu, met al die sneeuw. We kunnen het risico niet nemen nog langer te wachten» en richt zich dan tot meneer Moriyama: «Als u voorop wilt lopen en de lantaarn dragen, ik kan Midori met gemak dragen». Onderweg hoort Takashi dat het hart van Midori harder begint te slaan en dat zij gloeit van de koorts. Haar leven is in gevaar. Hij gaat sneller lopen. Eindelijk, daar is het ziekenhuis! De ope- ratiekamer is klaar. Zeven minuten later is alles achter de rug. Midori is gered. Uit erkentelijkheid gaat zij alles in het werk stellen om haar redder te bekeren.

### De kleine catechismus van Midori

Het jaar daarop wordt Takashi gemobiliseerd bij het Japanse leger en hij vertrekt ten strijde tegen de Chinezen in Mantsjoerije. In een pakje dat Midori hem toestuurt zit een catechismus die hij met belangstelling leest. Na verloop van een jaar komt hij naar zijn land terug, bijna wanhopig omdat hij zich bewust is gewor- den van de ongeordendheden in zijn leven en de her- innering aan de afschuwelijke oorlogstaferelen. Hij begeeft zich naar de kathedraal van Nagasaki en ont- moet er een Japanse priester die zich langdurig met hem onderhoudt. Na weer moed te hebben verzameld, hervat Takashi zijn radiologische werkzaamheden en begint aan de studie van de bijbel, de liturgie, het gebed van de katholieken. Maar de morele eisen die het Evangelie stelt en de noodzaak zijn banden met het shintoïsme waar- mee hij aan zijn familie is gehecht op te geven, staan een

bekering nog altijd in de weg. Op een dag van één en al twijfel grijpt hij weer eens naar de *Pensées* van Pascal en stuit op een zin die zijn aandacht trekt: «Er is genoeg licht voor hen die slechts verlangen te zien en genoeg duisternis voor hen die tot het tegenovergestelde zijn geneigd». Plotseling wordt hem alles duidelijk. Hij neemt zijn besluit en vraagt het doopsel aan dat hij krijgt in juni 1934. Hij kiest de naam Paulus uit, ter nage- dachtenis aan de heilige Paulus Miki, Japans martelaar die in 1597 in Nagasaki is gekruisigd.

Twee maanden later treedt hij in het huwelijk met Midori. Hij heeft haar tevoren wel op de grote gevaren gewezen waaraan zijn beroep hem blootstelt. De radio- logen hadden destijds inderdaad niet voldoende midde- len om zich te beschermen tegen de röntgenstralen. Midori heeft het gevaar voor het leven van Takashi begrepen, maar zij deelt zijn zienswijzen alsook zijn ideaal van "pionier" die mensenlevens wil redden. Nagai wordt meer dan alleen arts, hij wordt een apostel van de naastenliefde. «De taak van de arts, schrijft hij, is met zijn patiënten mee te lijden en zich met hen te verheug- en, altijd weer nieuwe mogelijkheden zoeken hun lij- den te verminderen alsof het zijn eigen lijden betrof. Hun pijnen moeten zijn medeleven wekken. Het is immers zo dat niet de arts uiteindelijk de zieke geneest maar Gods welbehagen. Wanneer men dat eenmaal heeft begrepen ligt het gebed vanzelfsprekend in het ver- lengde van de geneeskundige diagnose».

Wanneer hij opnieuw wordt gemobiliseerd van juni 1937 tot maart 1940, neemt hij als arts deel aan de Chinees-Japanse oorlog. Zijn toegewijdheid jegens allen, Japanse of Chinese militairen, vrouwen, kinderen en oude mensen die meedogenloos in de afschuwelijkste slachtpartijen werden meegesleept, nam heroïsche vor- men aan. Bij zijn terugkeer in Japan neemt de vraag naar röntgenfoto's alleen maar toe. Het duurt niet lang of Takashi bemerkt op zijn handen de eerste verontrustende sporen; bovendien is hij vaak uitgeput. In zijn dagboek noteert hij dat hij soms, wanneer hij zich volledig uitge- blust voelt, hij zijn deur dicht doet en voor het beeld van MARIA in zijn kantoor gaat zitten. Hij bidt de rozenkrans en geleidelijk aan hervindt hij zijn innerlijke rust.

### Drie levensjaren

Op aandringen van een collega laat Takashi zichzelf een keer doorlichten. Op een ochtend van juni 1945 is het zover: «Maak het apparaat in orde, zegt hij tegen zijn assistent. – Maar dokter, er is nog geen patiënt. – Hier is de patiënt, antwoordt Nagai terwijl hij op zijn buik wijst. – En de arts? – Daar, en hij wijst op zijn ogen». Bij het zien van de röntgenfoto, houdt Nagai de adem in: op het linker gedeelte komt een grote zwarte vlek voor: overmatige vergroting van de milt! Zijn diagnose is leukemie. «Heer, ik ben slechts een nuttelo- ze dienaar, mompelt hij. Bescherm Midori en onze twee kinderen. Dat mij geschiede naar uw wil!». Dokter Kageura, hoofd van de afdeling interne geneeskunde, bevestigt zijn analyse: «Chronische leukemie. Levensduur: drie jaar». Hij heeft zijn leven gebruikt om talloze zieken, die niemand anders dan hij had kunnen doorlichten, te redden.

Enmaal thuis gekomen, vertelt hij alles aan Midori. Deze knielt neer voor het kruisbeeld dat haar familie tijdens de 250 jaren van vervolgingen had bewaard en bidt langdurig, krampachtig snikkend, tot de rust weerkeert in haar ziel. Nagai bidt ook; hij wordt overmand door wroeging wanneer hij bedenkt dat hij zich altijd met gebogen hoofd in zijn werk heeft gestort zonder voldoende aan zijn vrouw te denken. Maar Midori laat zien dat ze tegen de situatie is opgewassen. De volgende dag gaat een nieuwe man weer op weg naar zijn werk: de volledige aanvaarding van de tragedie door Midori en haar weigering te horen spreken over "veronachtzaming" hebben hem vervuld van trots.

9 augustus 1945, elf uur en twee minuten. Een verblindende lichtflits. In Urakami, de noordelijke wijk van Nagasaki, is zojuist een atoombom ontploft. In de oorlog tegen Japan hebben de leiders van Amerika hun toevlucht genomen tot een nieuw afschrikwekkend wapen: de A-bom. Een eerste is op Hiroshima neergelaten, een tweede verwoest Nagasaki: temperatuur: 9000°C, 72 000 doden, 100 000 gewonden. Op de faculteit geneeskunde die op 700 meter van het centrum van de ontploffing ligt, wordt Nagai die radiografische films staat te klasseren op de grond geworpen, op zijn zij in de glaszerven gedrukt. Uit zijn rechterslaap gutst het bloed... voorwerpen vliegen als dode bladeren in de herfst door de ruimte. Weldra een onafgebroken stroom gewonden: bloederige schimmen, de kleren van het lijf gescheurd, de haren verbrand, hollen naar de poort van het ziekenhuis... Een vizioen van de hel.

### « Haar rozenkrans ! »

De brand nadert het ziekenhuis. De patiënten worden naar de top van een nabijgelegen heuvel geëvacueerd. Nagai werkt door tot hij aan het einde van zijn krachten is. Om vier uur staat de röntgenafdeling in brand. Dertien jaar onderzoek, instrumentarium, waardevolle documentatie, alles in rook opgegaan. De 10<sup>e</sup> augustus gaat voorbij met het verzorgen van gewonden. De 11<sup>e</sup> staat het werk iets minder onder druk en gaat Takashi op zoek naar Midori, die in huis is gebleven terwijl de kinderen en hun grootmoeder sinds de 7<sup>e</sup> in veiligheid zijn in de bergen. Met moeite vindt hij de plek waar hij woonde terug onder de as en de dakpannen. Dan ontdekt hij opeens de verkoolde resten van zijn vrouw. Neergeknield bidt hij en huilt en voegt het gebeente samen in een vat. Dan ziet hij zwakjes iets schijnen in het verpoederde gebeente van de rechterhand: haar rozenkrans!

Hij buigt het hoofd: «Mijn God, ik dank u haar te hebben vergund al biddende te sterven. MARIA, moeder van smarten, dank aan u dat u bij haar bent geweest in het uur van haar dood... Jezus, Gij hebt het zware kruis gedragen tot Gij eraan werd vastgenageld. Nu komt Gij een licht van vrede laten schijnen op het mysterie van het lijden en van de dood, die van Midori en de mijne... Vreemde lotsbestemming: ik had zo gedacht dat Midori mij naar het graf zou dragen.. Nu rusten haar armzalige resten in mijn armen... Het lijkt of zijn stem mompelt: vergeef, vergeef». De vergeving van Nagai zal volledig zijn. Hij zal met liefde de christenen, ontmoedigd door het verlies van hun familie, aanmoedigen de A-bom te

beschouwen als deel uitmakend van Gods voorzienigheid, die altijd het goede haalt uit het kwade.

Op 15 augustus 1945 zendt de radio 's middags een boodschap van de Keizer uit waarin deze de capitulatie van Japan bekend maakt. Begin september is Nagai stervende. De straling van de A-bom had zijn kwaal verergerd. Hij ontvangt de laatste sacramenten en zegt: «Ik sterf tevreden», en raakt vervolgens half in coma. Men brengt hem water uit de grot van Lourdes die daar niet ver vandaan is gebouwd door de eerwaarde Maximiliaan Kolbe. «Ik hoorde, zo schrijft hij, een stem die me zei aan Maximiliaan Kolbe te vragen voor mij te bidden. Dat heb ik gedaan. Toen heb ik me tot Christus gericht en gezegd: "Heer, aan Uw heilige handen geef ik me over"». De volgende ochtend is Takashi buiten levensgevaar en kent hij aan de eerwaarde Kolbe (nu heilig verklaard) de verdienste toe dat zijn ziekte hem nog zes jaar uitstel heeft gegeven.

### « Ik wil er het eerst wonen ! »

Terwijl de inwoners ervoor terugdeinzen zich weer in Urakami te vestigen, verklaart Nagai: «Ik wil er het eerst wonen!» Hij bouwt een onderkomen dichtbij zijn oude woning: een paar stalen platen over het restant van een muur gelegd. Daarvoor twee stenen die het noodfornuis vormen waarboven een ketel bungelt. Ernaast een oude fles zonder hals: de waterreserve. Als kleding: een van de marine-uniformen die door het leger aan de slachtoffers zijn uitgedeeld. Hij begint met het opruimen van het puin van zijn huis. Daarin ontdekt hij het kruisbeeld dat bij het familie-altaar hoorde: «Alles is mij ontnomen, zegt hij; alleen dit kruisbeeld heb ik teruggevonden».

Op 23 november 1945 wordt Nagai uitgenodigd het woord te voeren tijdens de Requiemmis die wordt opgedragen naast de puinhopen van de kathedraal van Urakami. De holocaust van Christus op de Calvarieberg werpt zijn licht op en verleent betekenis aan de "holocaust" van Nagasaki: «Op de ochtend van 9 augustus, zegt Takashi, ontplofte er een atoombom boven onze stad. In een oogwenk werden er 8000 christenen tot God geroepen... 's Avonds om twaalf uur vatte onze kathedraal plotseling vlam en verging tot as. Op datzelfde moment maakte zijne Majesteit de Keizer in het Keizerlijk Paleis zijn beslissing bekend... Op 15 augustus werd de keizerlijke verordening die een einde maakte aan de strijd officieel uitgevaardigd en ontwaarde de hele wereld het licht van de vrede. 15 Augustus is ook het hoogfeest van MARIA Tenhemelopneming. Niet voor niets was de kathedraal van Urakami aan haar toegewijd. Bestaat er geen diep verband tussen de vernietiging van deze christelijke stad en het einde van de oorlog? Was Nagasaki niet het uitgekozen slachtoffer, het smetteloze lam, het brandoffer dat naar de slachtbank wordt geleid om er geofferd te worden, ter dood gebracht voor de zonden van alle volken tijdens de tweede wereldoorlog?... Laten we dankbaar zijn dat Nagasaki is uitgekozen voor deze holocaust! Laten we dankbaar zijn, want door dit offer is de vrede teruggekeerd in de wereld en de godsdienstvrijheid in Japan».



In de lente van 1947, is Takashi vanwege zijn ziekte gedwongen het bed te houden in zijn hut. Hij moet afzien van zijn taken als professor en heeft derhalve geen inkomsten. « Mijn hoofd werkt nog, zegt hij bij zichzelf. De ogen, de oren, de handen en de vingers zijn nog goed ». En hij begint te schrijven. Voor zijn kinderen die nog heel jong zijn, Makato en Kayano, stelt hij een bundel van goede raadgevingen samen: « Lieve kinderen, bemint jullie naasten zoals jezelf. Deze woorden laat ik jullie na. Daarmee begin ik dit geschrift en wellicht eindig ik er ook mee en zal ik mezelf er ook mee samenvatten ». Deze boodschap, zijn voorbeeld alleen al, was voldoende om in hun harten te worden gegrift. Was het hele bestaan van hun vader iets anders geweest dan een heldhaftig dienstbetoon aan de naaste, een dienstbetoon dat hem nu naar de dood leidde? Aan dat dienstbetoon wil Nagai zelfs zijn laatste uren nog wijden.

Op de rug gelegen, schrijft hij met een tekenplankje, als van scholieren, in de hand. Notities zoals: « Bij mijn ontwaken vannacht om 1 uur was de koorts gezakt. Na het kopje koffie uit de thermosfles heb ik tot zeven uur vanochtend kunnen schrijven, het werk is goed opgeschoten! » Weldra zal hij nog slechts 's nachts kunnen schrijven want vanaf het ochtendgloren dienen de bezoekers zich aan, maar hij vertoont geen spoor van ongeduldigheid: « Ik vind het vervelend, schrijft hij, maar aangezien zij zo vriendelijk zijn geweest hier naartoe te komen, moet ik dan niet proberen een beetje vreugde in hun harten te brengen en met hen praten over de hoop van ons, katholieken? Ik kan ze niet wegsturen ».

### Een enkele garantie

Onder die moeilijke omstandigheden schrijft en publiceert hij vijftien delen in vier jaar tijd. Welk doel heeft hij daarbij voor ogen? Allereerst een getrouw verslag geven van de atoomontploffing via zijn uitzonderlijke ervaring en zijn persoonlijke competentie, vervolgens wil hij meewerken aan het vestigen van de vrede. Vooral in de overtuiging dat een duurzame vrede slechts kan zijn gefundeerd op de geest van liefde die uit de katholieke leer straalt, ziet hij het als zijn roeping de christelijke boodschap uit te dragen. Aan het slot van zijn boek *De klokken van Nagasaki* schrijft hij: « Zal de mensheid in het atoomtijdperk gelukkig ofwel ellendig zijn? Wat zou men gaan doen met dat tweesnijdend wapen dat door God in het heelal was verborgen en nu door de mens ontdekt? Door

Laten we aan de Allerheiligste Maagd en aan Sint-Jozef voor ons en voor allen die ons lief zijn vragen om een ware bekering, een liefde jegens de naaste die reikt tot de hoogste offergave en een zalige dood die ons binnenvoert in het eeuwig geluk in de Hemel. Vertrouwen wij de rechtschape en moedige bevolking van Japan toe aan Onze-Lieve-Vrouw van Nagasaki, van wie het houten beeld miraculeus werd gespaard van kerngevaar in 1945.

Dom Antoine Sluic

- Om de brief van de Abdij Saint-Joseph de Clairval (gratis) te ontvangen, gelieve u te wenden tot het adres hieronder.
- Met dank ontvangen wij graag de adressen van eventuele lezers die u ons wil opzenden.

– voor België : IBAN : BE41 0001 3398 7110 ; BIC : BPOTBEB1, ten name van "Abbaye Saint-Joseph".  
– voor Nederland : ING 488 775 ten name van "Abbaye Saint-Joseph", Girokantoor 's-Gravenhage.  
– Bankkaart : Visa, CB, Mastercard, American express: cf. onze site [www.clairval.com](http://www.clairval.com)

Abbaye Saint-Joseph de Clairval (Nederlandse ed.) ISSN: 1956-3892 - Dépôt légal: date de parution - Directeur de publication: Dom Antoine Beauchef - Imprimerie: Traditions Monastiques - 21150 Flavigny-sur-Ozerain.